

# Anonimizirana verzija

Prijevod

C-198/24 – 1

Predmet C-198/24

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

12. ožujka 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Austrija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

8. ožujka 2024.

Podnositelj zahtjeva:

TQ

Druga stranka u postupku:

Mr Green Limited

REPUBLIKA AUSTRIJA

Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Zemaljski građanski sud u Beču, Austrija)

Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Zemaljski građanski sud u Beču) kao žalbeni sud [omissis] u ovršnom predmetu podnositelja zahtjeva **TQ**, [omissis] Beč, kojeg zastupa dr. Sven Rudolf Thorstensen, LL.M., odvjetnik iz Beča, protiv druge stranke u postupku **Mr Green Limited**, [omissis] Malta, radi iznosa od 62 878,00 eura uvećanog za kamate i troškove, povodom žalbe koju je podnositelj zahtjeva podnio protiv rješenja Bezirksgerichta Innere Stadt Wien (Općinski sud prvog okruga u Beču, Austrija) od 15. veljače 2024., 67 E 810/24f-2, donosi

rješenje:

1. U skladu s člankom 267. UFEU-a Sudu Europske unije upućuje se sljedeće prethodno pitanje:

HR

Treba li odredbu članka 7. stavka 1. Uredbe (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2014., L 189, str. 59.) tumačiti na način da ne treba uzeti u obzir radnje koje je dužnik poduzeo prije tri godine ili više i/ili prepreke prilikom izvršenja odluke u dužnikovoj državi članici?

[omissis] [prekid postupka]

### Obrazloženje:

1.:

Podneskom od 13. veljače 2024. podnositelj zahtjeva podnio je zahtjev za izdavanje europskog naloga za blokadu računa. Osim računa druge stranke u postupku u Malti navedeno je još pet računa u Švedskoj, Luksemburgu i Irskoj. U pogledu opasnosti naveo je da je druga stranka u postupku nakon pravomoćnih i izvršivih presuda prenijela imovinu tako što je nakon odobrenja ovrhe iz siječnja 2021. ili prije toga u drugim ovršnim postupcima raskinula ugovor s austrijskim dužnikom blokirane tražbine DIMOCO Europe GmbH. Postoji opasnost od toga da na isti način postupa i u drugim zemljama te da se sva imovina prenosi u Maltu. U Malti je nedavno donesen zakon kojim se zbog povrede javnog poretka zabranjuje izvršenje austrijskih odluka protiv priređivača igara na sreću koji imaju maltešku licenciju [omissis].

Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud odbio je zahtjev podnositelja zahtjeva za izdavanje europskog naloga za blokadu računa u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. (u daljnjem tekstu: Uredba o blokadi računa) uz obrazloženje da se na temelju događaja iz 2021. ne može zaključiti da je izvršenje spriječeno ili znatno otežano i u 2024. Hitnost nije očita jer temeljna ovršna isprava potječe iz 2021., a podnositelj zahtjeva podnio je zahtjev tek nakon tri godine.

Točno je da prvostupanjski sud u Malti odbija izvršenje austrijskih presuda, ali nije jasno odlučuju li tako i viši sudovi [omissis].

Protiv tog rješenja podnositelj zahtjeva podnio je žalbu kojom zahtijeva da se pobijano rješenje preinači na način da se prihvati zahtjev za izdavanje europskog naloga za blokadu računa [omissis].

Ukratko, predmet postupka povodom žalbe jest pitanje jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 7. stavka 1. Uredbe o blokadi računa. Podnositelj zahtjeva treba argumentirati i potvrditi da postoji stvarna opasnost da će izvršenje biti spriječeno ili otežano.

Na temelju argumenata i podnesenih isprava žalbeni sud smatra da su sljedeće činjenice potvrđene i na njima temelji svoju odluku:

druga stranka u postupku priređivač je igara na sreću sa sjedištem u Malti. Ima maltešku licenciju za internetske igre na sreću, ali nema koncesiju u skladu s austrijskim Glücksspielgesetzom (Zakon o igrama na sreću). Podnositelj zahtjeva s boravištem u Austriji kod druge je stranke u postupku u Austriji igrao internetske igre na sreću te je u razdoblju od 3. siječnja 2017. do 25. travnja 2019. pretrpio gubitke u ukupnom iznosu od 62 878,00 eura, koji je utužio u Austriji. Presudom Landesgerichta für Zivilrechtssachen Wien (Zemaljski građanski sud u Beču) od 2. prosinca 2021. podnositelju zahtjeva priznat je iznos od 62 878,00 eura uvećan za kamate i troškove na ime nadoknade tih gubitaka od druge stranke u postupku. Presudom Oberlandesgerichta Wien (Visoki zemaljski sud u Beču, Austrija) od 21. veljače 2022. nije prihvaćena žalba druge stranke u postupku. Obje presude pravomoćne su i izvršive (barem) od 13. travnja 2022. Tražbina podnositelja zahtjeva dosad nije plaćena. Ne može se utvrditi je li podnositelj zahtjeva zatražio ovrhu u svrhu naplate te tražbine u Austriji ili u Malti.

Drugi igrači u prošlosti su ovrhom u Austriji pokušali naplatiti iznose koji su im priznati te su u tome i uspjeli. Druga stranka u postupku uključila je društvo Dimoco Europe GmbH sa sjedištem u Austriji kao pružatelja platnih usluga kod kojeg je druga stranka u postupku imala sredstva i koje je kao dužnik blokirane tražbine do početka veljače 2021. plaćalo tražbine prema drugoj stranci u postupku. Druga stranka u postupku raskinula je ugovor s društvom Dimoco Europe GmbH u nekom trenutku prije 16. veljače 2021., koji se ne može točno utvrditi, kako bi vjerovnicima onemogućila pristup imovini. Nakon toga su ovrhe u Austriji bile neuspješne, a druga stranka u postupku odbijala je izvršiti isplatu na temelju austrijskih odluka kojima je potvrđena nadoknada pretrpljenih gubitaka.

Malteški parlament donio je 12. lipnja 2023. Zakon br. XXI iz 2023. o prilagodbi Zakona o igrama na sreću. U skladu s člankom 56.A tog zakona (u daljnjem tekstu: malteški zakon) zabranjuju se tužbe protiv priređivača igara na sreću koji imaju maltešku licenciju te se propisuje da sud u Malti treba odbiti priznavanje i/ili provedbu svih inozemnih presuda i/ili odluka koje se donesu na temelju takve tužbe.

U sličnim slučajevima austrijski tužitelji pokušali su u Malti izvršiti presude u predmetima koji su se odnosili na igre na sreću koje su donesene u njihovu korist. Malteški prvostupanjski sud (Civil Court First Hall) odbija pokrenuti postupak pred Sudom u pogledu pitanja protivi li se malteški zakon pravu Unije. Ne može se utvrditi jesu li te odluke pravomoćne. Ne može se utvrditi da se izvršenje austrijskih presuda donesenih u predmetima koji se odnose na igre na sreću u Malti odbija pravomoćnim odlukama.

#### Pravne osnove:

Relevantne odredbe Uredbe o blokadi računa, koju treba primijeniti u ovom slučaju, glase kako slijedi:

## Uvodna izjava 14.:

Uvjetima za izdavanje naloga za blokadu trebala bi se postići odgovarajuća ravnoteža između interesa vjerovnika da ishodi nalog i interesa dužnika da spriječi zlouporabu naloga.

Slijedom toga, kada vjerovnik podnese zahtjev za nalog za blokadu prije nego što ishodi presudu, sud kojem je zahtjev podnesen trebao bi steći uvjerenje, na temelju dokaza koje je podnio vjerovnik, da će vjerovnik uspjeti u meritumu svojeg zahtjeva prema dužniku.

Nadalje, od vjerovnika bi se u svim situacijama trebalo zahtijevati, uključujući nakon što je već ishodio presudu, da na sudu prihvatljiv način dokaže da je za njegovu tražbinu hitno potrebna sudska zaštita i da bi, bez naloga, izvršenje postojeće ili buduće presude moglo biti spriječeno ili znatno otežano jer postoji stvarna opasnost da će dužnik, prije nego što vjerovnik uspije ostvariti izvršenje postojeće ili buduće presude, potrošiti, sakriti ili uništiti imovinu ili raspolagati imovinom ispod njezine vrijednosti, u neuobičajenoj mjeri ili pomoću neuobičajenih aktivnosti.

Sud bi trebao ocijeniti dokaze koje je vjerovnik podnio kako bi dokazao postojanje takve opasnosti. To bi se moglo odnositi, na primjer, na ponašanje dužnika u odnosu na tražbinu vjerovnika ili u prethodnom sporu između stranaka, na kreditnu povijest dužnika, na narav dužnikove imovine i na bilo kakvu nedavnu radnju koju je dužnik poduzeo u odnosu na svoju imovinu. U ocjeni dokaza sud može smatrati da povlačenja s računa i izdaci dužnika za održavanje normalnog tijeka poslovanja ili periodični obiteljski troškovi sami po sebi nisu neuobičajeni. Samo neplaćanje ili osporavanje tražbine ili sama činjenica da dužnik ima više vjerovnika ne bi se trebali, sami po sebi, smatrati dostatnim dokazima za opravdanje izdavanja naloga. Ni sama činjenica da su financijske okolnosti dužnika loše ili u pogoršanju ne bi trebala, sama po sebi, sačinjavati dostatan temelj za izdavanje naloga. Međutim, sud te čimbenike može uzeti u obzir u ukupnoj ocjeni postojanja opasnosti.

## Članak 7.:

Uvjeti za izdavanje naloga za blokadu

1. Sud izdaje nalog za blokadu kada je vjerovnik podnio dovoljno dokaza da sud uvjeri da postoji hitna potreba za zaštitnom mjerom u obliku naloga za blokadu jer postoji stvarna opasnost da će bez takve mjere naknadno izvršenje vjerovnikove tražbine prema dužniku biti spriječeno ili znatno otežano.
2. Kada vjerovnik još nije u državi članici ishodio presudu, sudsku nagodbu ili vjerodostojnu ispravu kojom se od dužnika zahtijeva isplata tražbine vjerovnika, vjerovnik također podnosi dovoljno dokaza da sud uvjeri u vjerojatnost uspjeha u meritumu svoje tražbine prema dužniku.

Članak 22.:

Nalog za blokadu izdan u jednoj državi članici u skladu s ovom Uredbom priznaje se u drugim državama članicama bez potrebe za bilo kakvim posebnim postupkom te je izvršiv u drugim državama članicama bez potrebe za izjavom o izvršivosti.

Članak 46. stavak 1.:

Sva postupovna pitanja koja nisu posebno obrađena u ovoj Uredbi uređuju se pravom države članice u kojoj se postupak provodi.

Članak 48.:

Ova Uredba ne dovodi u pitanje:

[...]

(b) Uredbu (EU) br. 1215/2012;

[...]

Austrijske pravne osnove:

Članak 389. Exekutionsordnunga (Ovršni zakon) (EO) glasi:

„Zahtjev za privremenu pravnu zaštitu

Članak 389. (1) Prilikom podnošenja zahtjeva za privremenu pravnu zaštitu ugrožena stranka treba točno navesti traženu pravnu zaštitu, razdoblje za koje je zahtijeva i pravo koje ističe ili koje joj je već priznato te detaljno i istinito navesti činjenice na kojima se temelji zahtjev. Ako zahtjevu nisu priložene potrebne potvrde u obliku isprava, na zahtjev suda treba dokazati te činjenice, kao i pravo koje ugrožena stranka ističe ako već ne postoji presuda kojom se priznaje to pravo.

[...]”

Članak 422. Ovršnog zakona glasi:

„Primjena odredbi o privremenoj pravnoj zaštiti i područje primjene

Članak 422. (1) Ako ovim odjeljkom ili Uredbom (EU) br. 655/2014 o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima (Europska uredba o blokadi računa) nisu predviđene odstupajuće odredbe, na europski nalog za blokadu računa treba primijeniti odredbe o privremenoj pravnoj zaštiti.

[...]”

Koliko je vidljivo, postoje dvije odluke Suda o Uredbi o blokadi računa, ali još ne postoji odluka o konkretnom tumačenju njezina članka 7. stavka 1.

U odluci od 7. studenoga 2019. Sud je utvrdio da platni nalog koji nije izvršiv nije vjerodostojna isprava u smislu članka 4. točke 10. (C-555/18).

U odluci od 20. travnja 2023. Sud je utvrdio da članak 7. stavak 2. treba tumačiti na način da u slučaju sudske odluke koja nije izvršiva vjerovnik treba podnijeti dovoljne dokaze kako bi uvjerio sud da je tražbina osnovana (C-291/21).

U objema odlukama u obrazloženju je istim riječima navedeno da članak 7. nastoji uspostaviti odgovarajuću ravnotežu između interesa vjerovnika i interesa dužnika time što predviđa različite uvjete za izdavanje naloga za blokadu računa, ovisno o tome je li vjerovnik u državi članici već ishodio rješenje o ovrsi kojim se od dužnika zahtijeva isplata vjerovnikove tražbine. Točnije, u prvom slučaju vjerovnik mora dokazati samo hitnost mjere zbog postojanja neposredne opasnosti, dok u drugom slučaju mora uvjeriti sud i u *fumus boni iuris* (C-555/18, t. 40.; C-291/21, t. 50.).

U predmetu 3 Ob 219/22k Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija) u sličnom je slučaju s načelno istovjetnim argumentima (osim u pogledu malteškog zakona) 25. svibnja 2023. odlučio da su uvjeti iz članka 7. stavka 1. Uredbe o blokadi računa ispunjeni ako se potvrdi da je dužnik postupao s namjerom uzrokovanja štete vjerovnicima na način da je vjerovnicima nastojao onemogućiti pristup imovini. U tom postupku prošlo je samo nekoliko mjeseci od raskida ugovornog odnosa između druge stranke u postupku i društva Dimoco Europe GmbH do podnošenja zahtjeva sudu, a malteški zakon još nije bio donesen.

U skladu s tekstem članka 7. stavka 1. Uredbe o blokadi računa trebaju biti ispunjena dva uvjeta. S jedne strane, treba postojati hitna potreba za blokadom računa, a s druge strane, treba postojati opasnost da će bez blokade računa izvršenje biti spriječeno ili znatno otežano. Stoga nije potrebna samo (opasna) radnja dužnika, nego ta radnja treba biti i vremenski povezana s podnošenjem zahtjeva („[...] nedavn[a] radnj[a] koju je dužnik poduzeo [...]” (uvodna izjava 14.)).

Raskid ugovora s austrijskim pružateljem platnih usluga, koji je proveden s namjerom uzrokovanja štete vjerovnicima, radnja je kojom druga stranka u postupku nastoji spriječiti ili znatno otežati naknadno izvršenje predmetne tražbine.

U ovom je slučaju od radnje druge stranke u postupku (raskid ugovora) do podnošenja zahtjeva prvostupanjskom sudu prošlo nešto više od tri godine. Što je razdoblje dulje, to se zahtjev čini manje hitnim. Uzimanju u obzir razdoblja od više godina protivi se činjenica da, u skladu s člankom 18. Uredbe o blokadi računa, odluku o zahtjevu treba donijeti u roku od nekoliko dana. Razdoblje od tri godine ili više ne ide u prilog hitnosti blokade računa. Prema mišljenju žalbenog suda raskid ugovora više se ne može smatrati „nedavnom radnjom koju je dužnik



poduzeo” u smislu uvodne izjave 14. Uredbe o blokadi računa, a podnositelj zahtjeva nije istaknuo druge radnje druge stranke u postupku. Neplaćanje tražbine nije radnja u smislu uvodne izjave 14. i ne opravdava dulje razdoblje. Budući da ne postoji hitnost, blokada računa ne može se odobriti.

Postavlja se pitanje u kojem opsegu treba uzeti u obzir malteški zakon. Žalbeni sud ne zanemaruje činjenicu da se pitanje protivljenja malteškog zakona pravu Unije i njegovo ukidanje mogu pojasniti s univerzalno obvezujućim učinkom samo postupkom zbog povrede obveze. Sve dok je malteški zakon na snazi te ga primjenjuju malteški sudovi, valja provjeriti koje učinke ima na predmetni postupak.

U skladu s člankom 48. Uredba o blokadi računa ne dovodi u pitanje Uredbu br. 1215/2012. Dok je u skladu s Uredbom br. 1215/2012 u biti potrebna samo izvršiva isprava (sudska odluka, nagodba) te se izvršenje, čak i ako izlazi izvan okvira blokade bankovnih računa, provodi samo u državi izvršenja, u skladu s Uredbom o blokadi računa potrebno je potvrditi da postoji opasnost u smislu članka 7. stavka 1. S obzirom na različite osnove za ostvarivanje prava i učinke žalbeni sud smatra da treba zaključiti da podnositelj zahtjeva može birati na temelju koje će uredbe postupiti (vidjeti uvodnu izjavu 6. „[...] dodatno i fakultativno sredstvo”). U ovom slučaju ne treba ispitati je li izvršenje isprave (sudska odluka, nagodba) u skladu s Uredbom br. 1215/2012 uspješno odnosno može li biti uspješno (predviđanje). Stoga za odobrenje blokade računa nije štetno ako se, kao u ovom slučaju, prethodno nije pokušalo provesti izvršenje u skladu s Uredbom br. 1215/2012. Okolnost da država izvršenja (u skladu s Uredbom br. 1215/2012) odbija provesti izvršenje nevažna je za blokadu računa u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe o blokadi računa. U tom smislu, u ovom postupku ne treba ispitati malteški zakon. Neovisno o tome, još ne postoji pravomoćna odluka malteškog suda o konačnom odbijanju izvršenja u skladu s Uredbom br. 1215/2012.

Međutim, tekst malteškog zakona dovodi do povrede članka 22. Uredbe o blokadi računa, zbog čega je zahtijevana blokada malteškog računa, a time i izvršenje tražbine u Malti, spriječeno ili znatno otežano.

U skladu s tekstem članka 7. stavka 1. Uredbe o blokadi računa opasnost za izvršenje nije ograničena samo na dužnikove radnje, nego se može temeljiti i na ponašanju trećih strana. U tom bi smislu malteški zakon trebalo uzeti u obzir kao prepreku za izvršenje. Uvodna izjava 14. Uredbe o blokadi računa odnosi se na odvagivanje interesa između vjerovnika i dužnika te u kontekstu potvrđivanja opasnosti upućuje na ponašanje koje se može pripisati dužniku, dok se radnje trećih osoba ne spominju. Ni vjerovnik ni dužnik nemaju utjecaj na malteški zakon, zbog čega žalbeni sud smatra da ne postoji temelj za uzimanje u obzir ponašanja malteškog zakonodavca. Malteški zakon ne sprečava blokadu računa, osobito kad je riječ o računima u drugim državama članicama, niti je prepreka za blokadu malteškog računa koja opravdava odobrenje blokade računa.

Stoga ovaj sud od Suda Europske unije traži tumačenje uvjetâ iz članka 7. stavka 1. Uredbe o blokadi računa.

[*omissis*]

RADNI DOKUMENT